

Wegwijzer OOGO jeugd

**Downloadbare versie
wegwijzer en overzicht
ondersteuning op maat**

Inhoud

1	Wegwijzer OOGO jeugd	3
1.1	Hoofdpijnen OOGO jeugd	3
1.2	Toelichting wegwijzer	4
2	Toelichting modelprocedure OOGO jeugd	5
2.1	Van OOGO ondersteuningsplan naar OOGO jeugd	5
2.2	Kernpunten modelprocedure en geschillenregeling	6
3	Organisatie van het OOGO jeugd	8
3.1	OOGO in de samenstelling van het OOGO ondersteuningsplan passend onderwijs	8
3.2	OOGO op gemeenteniveau	8
3.3	OOGO op jeugdhulpregioniveau	8
4	Checklist organisatie OOGO jeugd	9
4.1	Mijlpalen rondom OOGO jeugd	9
4.2	Checklist OOGO jeugd	9
5	Ondersteuning op maat verbinding jeugdhulp en passend onderwijs	11
5.1	Schematische weergave ondersteuning op maat	11
5.2	Bestuurlijke Ronde Tafels	12
5.3	Regionale ontwikkelbijeenkomsten	12
5.4	Maatwerktrajecten Jeugdhulp & School	12
5.5	Contact	13
5.6	Bijlage: Uitwerking menukaart	14
5.7	Ondersteuningsvragen per thema	14
5.7.1	Preventie en toegang	14
5.7.2	Integraal arrangeren	15
5.7.3	Overgangen	17
5.7.4	Hoe?	17
5.7.5	Voorwaarden	18
	Bijlage 1: Ondersteunende documenten	19

1 Wegwijzer OOGO jeugd

1.1 Hoofdpijnen OOGO jeugd

Gemeenten en samenwerkingsverbanden in het primair en voortgezet onderwijs (SWV) zetten zich in voor hetzelfde doel: jeugdigen groeien gezond en veilig op, ontwikkelen hun talenten op school, thuis en in hun vrije tijd en participeren naar vermogen. Met ingang van de Jeugdwet en de Wet passend onderwijs hebben gemeenten en SWV ieder een eigen wettelijke opdracht, wettelijke taken en een bijbehorend toezichtkader om een bijdrage te leveren aan het realiseren van dit doel.

Om de verbinding tussen jeugdhulp en passend onderwijs te versterken, zijn gemeenten en SWV verplicht hun plannen af te stemmen in een op overeenstemming gericht overleg (OOGO). In navolging van het OOGO over de ondersteuningsplannen passend onderwijs, worden in het OOGO jeugd de gemeentelijke beleidsplannen Jeugd, voor zover het onderwijs betreft, afgestemd met de SWV.

De structuur en de invulling van het OOGO jeugd zijn niet voorgeschreven. Om gemeenten en SWV te ondersteunen in de inhoudelijke voorbereiding van het overleg, hebben de betrokken partners VNG, PO-Raad en VO-raad met behulp van NJI en Oberon een wegwijzer ontwikkeld voor het OOGO jeugd.

De wegwijzer biedt een leidraad voor de vormgeving van het OOGO jeugd en een basis van agendapunten om de komende jaren gezamenlijk verder te verkennen en uit te werken. De mogelijkheden voor ondersteuning op maat biedt ondersteuning op maat op alle niveaus: van bestuurlijk tot op de werkvloer, in voorbereiding op het OOGO jeugd en voor een verdere versterking van de verbinding tussen jeugdhulp en passend onderwijs.

De wegwijzer en de bijhorende ondersteuning op maat zijn beschikbaar op www.vpo-handreiking.nl/wegwijzer. In bijlage 1 is een overzicht van de downloadbare documenten toegevoegd.

1.2 Toelichting wegwijzer

Gemeenten en samenwerkingsverbanden in het primair en voortgezet onderwijs (SWV) zetten zich in voor hetzelfde doel: jeugdigen groeien gezond en veilig op, ontwikkelen hun talenten op school, thuis en in hun vrije tijd en participeren naar vermogen. Met ingang van de Jeugdwet en de Wet passend onderwijs hebben gemeenten en SWV ieder een eigen wettelijke opdracht, wettelijke taken en een bijbehorend toezichtkader om een bijdrage te leveren aan het realiseren van dit doel. In navolging van het OOGO over de ondersteuningsplannen passend onderwijs, worden in het OOGO jeugd de gemeentelijke beleidsplannen Jeugd, voor zover het onderwijs betreft, afgestemd met de SWV.

Wegwijzer OOGO jeugd

De structuur en de invulling van het OOGO jeugd is niet voorgeschreven. Om gemeenten en SWV te ondersteunen in de inhoudelijke voorbereiding van het overleg, hebben de betrokken partners VNG, PO-Raad, VO-raad met behulp van NJI/Oberon een wegwijzer ontwikkeld met een hieraan gekoppeld ondersteuning op maat. De wegwijzer biedt een leidraad voor de vormgeving van het OOGO jeugd en een basis van agendapunten om de komende jaren gezamenlijk verder te verkennen en uit te werken.

Inhoud wegwijzer

De wegwijzer biedt zicht op de belangrijkste aspecten rondom het OOGO jeugd. De verbinding van jeugdhulp en passend onderwijs beslaat inhoudelijke vraagstukken die zowel de Jeugdwet als de wet passend onderwijs raken en dus 'van gemeenten en samenwerkingsverbanden zijn' (het 'wat'). Naast het afstemmen van deze vraagstukken, is het ook belangrijk om na te denken over het 'hoe'. Daarnaast moet voor een succesvolle uitvoering aan een aantal voorwaarden worden voldaan.

Na klikken op de wegwijzer verschijnt per thema een beknopte beschrijving en een aantal te downloaden ondersteunende documenten voor meer informatie, zoals een checklist OOGO jeugd, een toelichting op de modelprocedure of de mogelijkheden voor ondersteuning op maat.

De kerndocumenten van de wegwijzer zijn in deze downloadbare versie van de wegwijzer gebundeld en te vinden in de volgende hoofdstukken.

- **2 Toelichting modelprocedure OOGO en geschillencommissie**
Waarom OOGO jeugd en hoe werkt de geschillencommissie?
- **3 Toelichting organisatie van het OOGO**
Hoe om te gaan met niet-congruente jeugdhulpregio's en SWV.
- **4 Checklist organisatie OOGO jeugd**
Checklist met de prioriteiten rondom het OOGO jeugd en de verbinding van jeugdhulp en passend onderwijs.
- **5 Ondersteuning op maat verbinding jeugdhulp en passend onderwijs**
Beschrijving ondersteuningsmogelijkheden en menukaart van mogelijke ondersteuningsvraagstukken.
- **Bijlage: Ondersteunde documenten**
Overzicht van ondersteunende documenten die via de online wegwijzer te downloaden zijn.

2 Toelichting modelprocedure OOGO jeugd

Met ingang van de Jeugdwet en de Wet passend onderwijs hebben gemeenten en SWV ieder een eigen wettelijke opdracht, wettelijke taken en een bijbehorend toezichtkader. Om de verbinding tussen jeugdhulp en passend onderwijs te versterken, zijn gemeenten en SWV verplicht hun plannen af te stemmen in een op overeenstemming gericht overleg (OOGO).

In navolging van het OOGO over de ondersteuningsplannen passend onderwijs, worden in het OOGO jeugd de gemeentelijke beleidsplannen Jeugd, voor zover het onderwijs betreft, afgestemd met de SWV. In het OOGO jeugd kan inhoudelijk worden voortgebouwd op de uitkomsten van het OOGO ondersteuning, bijvoorbeeld door te komen tot één gemeenschappelijke ontwikkelagenda.

Deze toelichting biedt in kernpunten informatie over de procedure van het OOGO in het algemeen, en meer in het bijzonder over het OOGO jeugd, met de daarbij behorende geschillenregeling en overeenkomst.

Kernpunten OOGO jeugd

<i>Aanleiding</i>	Bepaling Jeugdwet, complementair aan OOGO ondersteuningsplan
<i>Doel</i>	Afstemming gemeente en SWV over jeugdplan: jeugdhulp en onderwijs
<i>Kenmerken</i>	<ul style="list-style-type: none">✓ OOGO: overleg en overeenkomst tussen gemeente en SWV✓ Onderwerp van overleg Jeugdplan voor zover het onderwijs betreft✓ Procedure en agendapunten van het overleg niet voorgeschreven✓ De gemeenteraad stelt het jeugdplan vast
<i>Model-Procedure</i>	<ul style="list-style-type: none">✓ Handreiking inrichting overleg en procedure✓ Geschillencommissie met ruimte voor bepaling door gemeenteraad✓ Opzet overeenkomst OOGO jeugd tussen gemeente en SWV

2.1 Van OOGO ondersteuningsplan naar OOGO jeugd

De Wet passend onderwijs en de Jeugdwet schrijven voor dat er niet alleen afstemming plaats moet vinden over het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband, maar dat er ook overleg plaatsvindt over de plannen die de gemeente heeft voor de jeugdhulp. Het OOGO tussen gemeenten en SWV moet leiden tot goede afstemming en samenwerking binnen de kaders van het jeugdplan. In het overleg kunnen gemeenten en SWV bijvoorbeeld bespreken hoe de zorgtoewijzing plaatsvindt voor een jeugdige en het gezin.

Een belangrijk verschil tussen het OOGO jeugd en het OOGO ondersteuningsplan passend onderwijs is dat het definitieve jeugdplan niet door de overlegcommissie of de onderwijsinspectie wordt beoordeeld, maar door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Dit heeft gevolgen voor de aanpak van geschillen als men niet tot overeenstemming kan komen in het OOGO. Het OOGO jeugd is daarmee geen zuivere spiegelbepaling of kopie van het OOGO ondersteuningsplan, met een voor de partijen bindende geschillenregeling.

Er is voor het OOGO jeugd voorzien in een bestuurlijke en inhoudelijke aanpak van geschillen via de weg van een geschillencommissie. Hierbij is inhoudelijk en wat tijd betreft de ruimte gelaten aan de gemeenteraad om alle belangen af te wegen en het jeugdplan vast

te kunnen stellen. Dit verschilt van de arbitrageregeling die is voorzien voor het OOGO ondersteuning.

2.2 **Kernpunten modelprocedure en geschillenregeling**

In de Jeugdwet is omschreven dat gemeenten verplicht zijn om het jeugdplan voor zover het de afstemming van en effectieve samenwerking met het onderwijs betreft, een op overeenstemming gericht overleg te voeren met de SWV van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs.¹

De modelprocedure OOGO jeugd biedt een procedure voor een goed overleg. Het is een model en biedt dus met ruimte voor lokaal maatwerk. Een onderdeel van de procedure is de inrichting van een gezaghebbend samengestelde Geschillencommissie in een adviserende of bemiddelende rol.

In de wet zijn geen voorwaarden gesteld voor de inhoud of de organisatie van het overleg, of de regeling van geschillen. Het is dan ook niet verplicht deze modelprocedure te gebruiken.

De modelprocedure en de geschillenregeling hanteren de volgende uitgangspunten:

Modelprocedure

- De gemeente heeft de verplichting om zijn jeugdplan waar het de afstemming van en effectieve samenwerking met het onderwijs betreft in een OOGO af te stemmen.
- Het OOGO vindt plaats in een (regionale) overlegstructuur, de zg. overlegcommissie. De overlegcommissie bestaat uit vertegenwoordigers van de betreffende colleges van B&W en de SWV.
- In de overlegcommissie kan ook overleg van algemene aard plaatsvinden dat geen OOGO-status heeft. De voorzitter dient dit in de uitnodiging het karakter van het overleg te vermelden.
- Het concept jeugdplan moet tijdig besproken worden binnen de overlegcommissie, maar hoeveel tijd tussen het OOGO en de behandeling door de gemeenteraad zit, hangt af van de lokale doorlooptijden van de gemeente.
- Omdat de gemeenteraad kan afwijken van de uitkomsten van het OOGO, zijn de modelprocedure en de geschillenregeling zo vormgegeven dat deze waarde hebben in het bestuurlijk afwegingsproces. Het gesprek cq. de uitwisseling van argumenten tussen gemeente en SWV staat centraal.

Geschillenregeling

- Wanneer de partijen er gezamenlijk niet uitkomen, buigen zij zich eerst in een bijzondere vergadering van de overlegcommissie over alternatieven. Hierbij concretiseren zij gezamenlijk het onderwerp en de inhoud van het geschil.
- Wanneer zij na afloop van de bijzondere vergadering niet tot een oplossing komen, kunnen de partijen een verzoek doen aan de Geschillencommissie voor bemiddeling of een oordeel in de vorm van een (niet bindend) advies. De Commissie behandelt het verzoek om bemiddeling op een wijze die naar haar oordeel meest passend is.
- De samenstelling van de Geschillencommissie wordt landelijk bepaald en is openbaar.
- De Commissie heeft slechts een (brede) adviserende en bemiddelende rol. Adviezen zijn niet bindend. Het is niet mogelijk om tot wraking over te gaan van leden van de Commissie.

¹ MvT-Jeugdwet, pag 113

- Het college van B&W motiveert of hij het advies van de Geschillencommissie overneemt en het advies, de motivering en het concept jeugdplan aanbiedt aan de gemeenteraad.

Lokaal maatwerk

- Lokaal en regionaal maatwerk is mogelijk doordat de overlegcommissie samengesteld kan worden uit meerdere colleges en meerdere SWVen. Daarnaast kunnen in de overlegcommissie facultatief andere gezamenlijke onderwerpen worden besproken.

3 Organisatie van het OOGO jeugd

De vorm en invulling van het OOGO jeugd is niet voorgeschreven in de Jeugdwet. Voor elk OOGO jeugd zal moeten worden gezocht naar een passende samenwerkingsrelatie tussen gemeenten en samenwerkingsverbanden in het primair en voortgezet onderwijs (SWV). De schaal van SWV, RMC-regio's, GGD-regio's en provincies is zelden eenduidig en grenzen overlappen. De schaal van het OOGO jeugd is dan ook een belangrijk aandachtspunt.

Mogelijke opties voor de schaal van het OOGO jeugd:

- OOGO in de samenstelling van het OOGO ondersteuningsplan
- OOGO op gemeenteniveau
- OOGO op jeugdhulpregioniveau

Voor de keuze in de schaal en samenstelling van het OOGO jeugd moet het doel van het OOGO jeugd in ogenschouw worden genomen: gemeenten dienen het jeugdplan af te stemmen met de SWV voor zover het afstemming van en een effectieve samenwerking met het onderwijs betreft. Een gezamenlijke voorbereiding door gemeenten en SWV is daarbij van belang, om een integraal passend aanbod van jeugdhulp en passend onderwijs in de gemeente te kunnen realiseren. Onderstaand worden de afwegingen van de samenstelling van het OOGO per optie toegelicht, om de gewenste schaal voor het OOGO jeugd te kunnen bepalen en de samenwerking tussen gemeenten en SWV optimaal te kunnen faciliteren.

3.1 OOGO in de samenstelling van het OOGO ondersteuningsplan passend onderwijs

Het OOGO ondersteuningsplan is gevoerd per samenwerkingsverband (soms ook in een combinatie van een SWV PO en VO). Aansluiting bij de samenstelling en schaal van het OOGO ondersteuningsplan heeft het voordeel dat het OOGO jeugd een direct en logisch vervolg is op het OOGO ondersteuningsplan, waarbij dezelfde partijen aan tafel zitten. Een mogelijk nadeel van deze samenstelling in de situatie van meerdere SWV binnen een jeugdhulpregio, is dat de samenwerkende gemeenten hun plannen in meerdere OOGO moeten bespreken wanneer deze per SWV is georganiseerd.

3.2 OOGO op gemeenteniveau

In een OOGO op gemeenteniveau voert de gemeente het gesprek met de betreffende SWV die bij de gemeente betrokken zijn. Deze schaal biedt ruimte aan het bespreken van specifieke uitgangspunten en beleid met betrekking tot lokale verbinding en samenwerking tussen jeugdhulpvoorzieningen en onderwijs. Nadelen van de organisatie van het OOGO op gemeentelijk niveau is dat deze vorm niet aansluit bij het regionale (inkoop-) kader en proces van jeugdhulp. Deze vorm vraagt bovendien veel van gemeenten en SWV. De meeste specialistische voorzieningen zijn regionaal georganiseerd. SWV zouden per gemeente de overeenkomsten en verschillen in de jeugdplannen moeten bespreken.

3.3 OOGO op jeugdhulpregioniveau

Een OOGO op het niveau van de jeugdhulpregio biedt de mogelijkheid om het jeugdplan van de samenwerkende gemeenten gezamenlijk met de SWV te bespreken. Bij overlappende grenzen tussen regio en SWV is het raadzaam om een OOGO te voeren met een vertegenwoordiging van elke SWV binnen de regio, om zo het jeugdplan en eventuele verschillen met de betrokken partijen binnen de jeugdhulpregio af te kunnen stemmen. Voordelen van deze schaal en samenstelling is dat deze aansluit bij het regionale proces en alle binnen de jeugdhulpregio betrokken partijen bij passend onderwijs en jeugdhulp in het OOGO vertegenwoordigd zijn. Een nadeel van deze schaal is dat er wellicht minder ruimte is voor de *couleur locale* en de aansluiting van het lokale voorveld.

4 Checklist organisatie OOGO jeugd

Vanaf nu tot 1 januari 2015 vindt een aantal belangrijke mijlpalen plaats in de samenwerking tussen jeugdhulp en passend onderwijs. Het is van belang dat het OOGO jeugd tijdig wordt gevoerd, zodat de gemeenteraad de uitkomsten van het overleg mee kan nemen in de behandeling van de begroting en het vaststellen van het beleidsplan Jeugd.

Een functioneel OOGO jeugd vraagt een gezamenlijke voorbereiding door de betrokken partijen, om voortbordurend op het OOGO ondersteuningsplannen passend onderwijs de samenwerking verder uit te werken. Onderstaande checklist loopt parallel aan de checklist voor het OOGO passend onderwijs en biedt geen voorgeschreven format. De essentie voor een goede samenwerking tussen gemeenten en SWV is om steeds de eigen weg en dimensies van de samenwerking te ontwikkelen.

4.1 Mijlpalen rondom OOGO jeugd

- In augustus 2014 wordt de zorgplicht passend onderwijs ingevoerd en verdwijnt de landelijke indicatiestelling.
- Het definitieve jeugdplan met visie en plan van aanpak over onder meer jeugdhulp en passend onderwijs moet op 1 november 2014 zijn vastgesteld door de gemeenteraad.
- Op 1 november 2014 moet het OOGO over het concept jeugdplan tussen gemeenten en SWV hebben plaatsgevonden.
- De nieuwe inrichting van het jeugdstelsel en de nieuwe bekostigingssystematiek starten vanaf 1 januari 2015.

4.2 Checklist OOGO jeugd

- ✓ *Kennis en informatie op peil:* Zijn de betrokken partijen op de hoogte van het doel en de globale inhoud van het ondersteuningsplan en de modelprocedure voor het OOGO jeugd?
- ✓ *Speelveld in beeld:* Zijn alle betrokken partijen in de samenwerking van jeugdhulp en passend onderwijs in beeld?
- ✓ *Belangrijkste kengetallen in zicht:* Bevat het concept jeugdplan plannen voor een gezamenlijke monitor op de samenwerking tussen jeugdhulp en passend onderwijs?
- ✓ *Koers formuleren:* Zijn de ondersteuningsplannen van de SWV en de jeugdplannen van de gemeente opgesteld vanuit een gezamenlijke visie?
- ✓ *Overlegstructuur (her-) ingericht:* Zijn in de samenstelling van het OOGO jeugd alle SWV PO en VO binnen de jeugdhulpregio vertegenwoordigd?
- ✓ *Ontwikkelagenda bepaald:* Weerspiegelt de ontwikkelagenda de ontwikkelopgaven voor de samenwerking van jeugdhulp en passend onderwijs? (Ontwikkelopgaven zijn onder meer: preventie en toegang, integraal arrangeren en overgangen. *Klik hier* voor een overzicht van mogelijke vraagstukken en ondersteuning op maat voor verheldering van uw vraag.) [*link naar ondersteuning op maat*]
- ✓ *OOGO voorbereid:* Is in de procedure van het OOGO jeugd een geschillenprocedure vastgelegd wanneer de partijen geen overeenstemming bereiken? Biedt de geschillenprocedure ruimte voor vaststelling van het jeugdplan door de gemeenteraad?

- ✓ *Afstemming in begroting:* Zijn de consequenties van de inkoop van jeugdhulp per 1 januari 2015 afgestemd met SWV?
- ✓ *Vervolgafspraken:* Zijn er om vervolg te geven aan de afstemming in het OOGO jeugd afspraken gemaakt voor voortzetting van de overlegstructuur tussen gemeenten en SWV?

5 Ondersteuning op maat verbinding jeugdhulp en passend onderwijs

De keuzes die gemeenten maken in hun Jeugdplan over de samenwerking tussen jeugdhulp en passend onderwijs, hebben consequenties op zowel bestuurlijk, beleids- als uitvoeringsniveau. Voor uitwerking van de samenwerking tussen jeugdhulp en passend onderwijs kunt u gebruik maken van een ondersteuning op maat op alle niveaus.

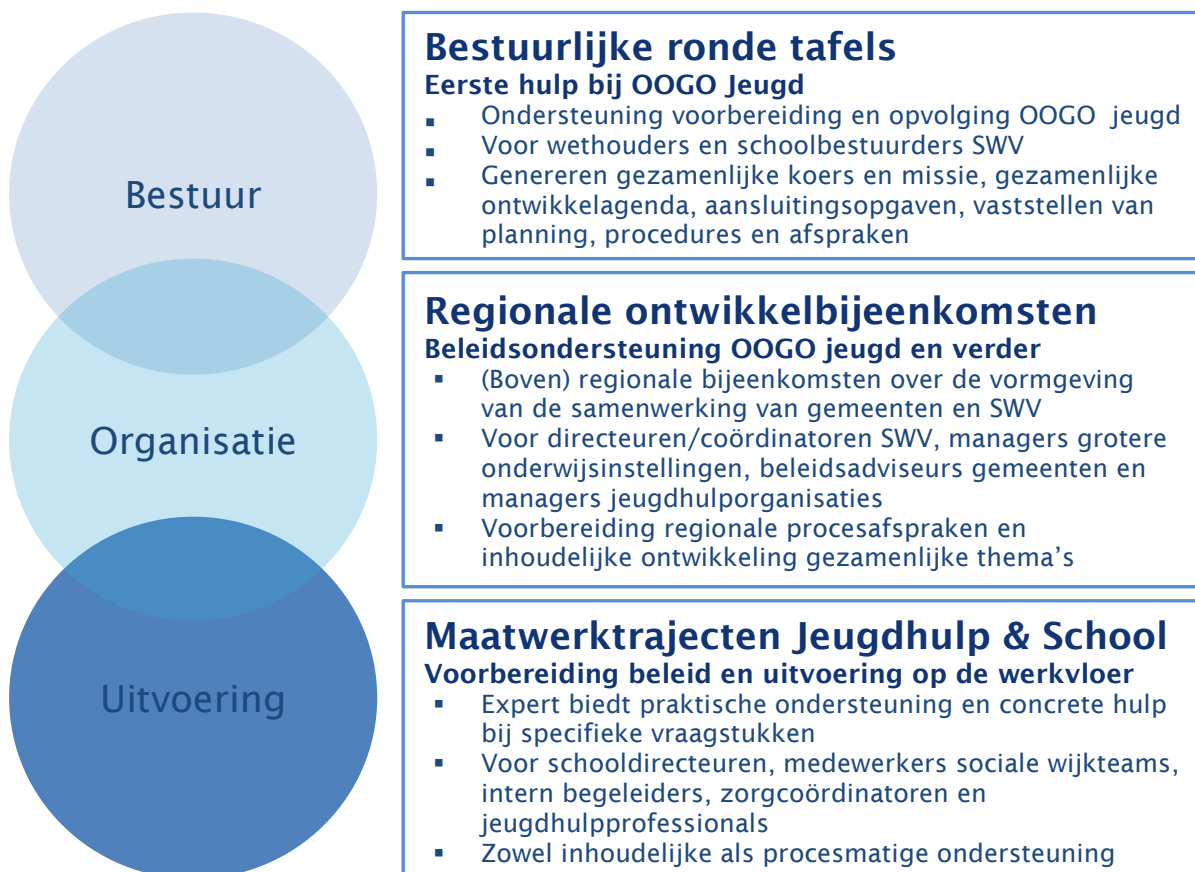
De ondersteuning maakt onderdeel uit van de gezamenlijke werkagenda van de VNG, de PO-raad, VO-raad en de Ministeries van OCW en VWS in samenwerking met NJI en Oberon. Er zijn voor deelnemende gemeenten en scholen geen kosten aan verbonden. U kunt uw ondersteuningsvragen stellen aan een van de betrokken partners. Op basis van uw vraagstuk zal een ondersteuning op maat op maat worden samengesteld.

In deze toelichting worden de mogelijkheden van de mogelijkheden voor ondersteuning op maat uiteengezet. In de bijlage is een beschrijving van mogelijke ondersteuningsvragen toegevoegd, die kunnen helpen bij het verhelderen van uw vraag.

5.1 Schematische weergave ondersteuning op maat

Ondersteuning op maat

Uw vraag is leidend voor de vorm en het niveau van ondersteuning (combinaties/maatwerk mogelijk)

5.2 Bestuurlijke Ronde Tafels

Bestuurlijke samenwerking is in toenemende mate urgent nu de gemeenten in (de aanloop naar) het OOGO over hun jeugdplan met samenwerkingsverbanden in overleg moeten gaan treden. Het is zaak om de verantwoordelijke portefeuillehouders op tijd op een goede manier aan tafel te krijgen. Het doel van een bestuurlijke ronde tafel is om gemeenten en schoolbesturen te informeren, betrokkenheid te bevorderen en een gezamenlijke agenda te genereren voor de verbinding van zorg voor de jeugd en passend onderwijs. Daarbij komen onder meer de gezamenlijke koers en missie, aansluitingsopgaven en het vaststellen van planning, procedures en afspraken aan de orde.

Doelgroep

Wethouders en schoolbestuurders.

Werkwijze

In overleg met de opdrachtgevers kiezen we een regio waar zich kansen voor doen om de samenwerking tussen gemeenten en samenwerkingsverbanden te versterken en bestuurlijk te bekrachtigen. In die regio's beleggen we een bijeenkomst, veelal een verkennend of definitief OOGO, waarbij we de verantwoordelijke bestuurders aan tafel nodigen om de ambities gezamenlijk verder uit te werken en tot afspraken te komen. De bijeenkomst duurt maximaal één dagdeel. Per regio stellen we in vooroverleg met de betrokken partijen een programma op, inclusief agenda en deelnemerslijst. Oberon draagt zorg voor het voorzitterschap en de begeleiding van de bijeenkomst.

5.3 Regionale ontwikkelbijeenkomsten

De regionale ontwikkelbijeenkomsten bieden gemeenten en SWV ondersteuning rondom het OOGO Jeugd en de opbouw van een structurele samenwerkingsrelatie. De deelnemers worden in praktische zin ondersteund bij de vormgeving van hun samenwerking tussen passend onderwijs en jeugdhulp/gemeentelijke taken. Deze regionale ontwikkelbijeenkomsten bevatten de volgende componenten:

- Vergroten van kennis over landelijk en regionaal beleid en de consequenties daarvan voor gemeenten en SWV
- Voorbereiding van regionale procesafspraken en het niveau waarop deze worden gemaakt (bestuurlijk, ambtelijk en op uitvoeringsniveau)
- Eventueel ontwikkeling op inhoud (denk aan integrale toegang of aan ontwikkeling van arrangementen)

Doelgroep

Directeuren/coördinatoren SWV, managers grotere onderwijsinstellingen, beleidsadviseurs gemeenten, managers jeugdhulporganisaties.

Werkwijze

De regionale ontwikkelbijeenkomsten worden uitgevoerd door experts van de PO-Raad, VO-raad en de VNG. De bijeenkomsten worden op locatie gehouden bij betreffende samenwerkingsverbanden of gemeenten. Per regio kunnen op aanvraag specifieke onderwerpen aan de orde komen waarop ondersteuning in de uitwerking gewenst is. Het programma zal door het voorbereidingsteam worden vormgegeven op het moment dat de vraag van de regio helemaal helder is.

5.4 Maatwerktrajecten Jeugdhulp & School

De maatwerktrajecten Jeugdhulp & School bieden praktische ondersteuning en concrete hulp op beleid- en uitvoeringsniveau om de verbinding met jeugdhulp en onderwijs vorm te

geven of te versterken. De maatwerkbijeenkomsten zijn bedoeld voor mensen die zich met het beleid en uitvoering bezighouden voor de verbinding tussen zorg en school.

Doelgroep

Schooldirecteuren, medewerkers sociale wijkteams, intern begeleiders, zorgcoördinatoren, jeugdhulpprofessionals.

Werkwijze

U wordt ondersteund door een ter zake deskundige expert. De expert maakt u ook wegwijs in het veld: wat zijn handige kennisbronnen, websites? Waar vind je wat en bij wie kun je terecht voor welke vragen? De ondersteuning behelst maximaal drie dagdelen inzet van de expert. De expert kan zowel inhoudelijke als procesmatige ondersteuning bieden, bijvoorbeeld in de vorm van praktische hulp bij implementatie, bevorderen van samenwerking tussen regio's en partners in de ontwikkeling of een korte analyse en gezamenlijke interpretatie van feiten en cijfers. Uw vragen vormen het vertrekpunt van het maatwerktraject. U krijgt concrete hulp, materialen en antwoorden op uw vragen zodat u daarna zelfstandig verder kunt.

5.5 Contact

U kunt uw ondersteuningsvragen stellen aan een van de betrokken partners. Op basis van uw vraagstuk zal een ondersteuning op maat op maat worden samengesteld. Bekijk de ondersteuningsvragen in de download om u te helpen uw vraag te verhelderen.

VNG	070-3738393	otd@vng.nl
PO-Raad	033-2040200	praktijktoets@ondersteuningpassendonderwijs.nl
VO-raad	030-2324800	info@vo-raad.nl

5.6 **Bijlage: Uitwerking menukaart**

Uw eigen ondersteuningsvraag staat centraal bij de samenstelling van de mogelijkheden voor ondersteuning op maat. Om een beeld te geven van de ondersteuningsvragen die spelen rondom de verbinding van jeugdhulp en passend onderwijs, zijn hieronder per (sub-) thema de belangrijke ondersteuningsvragen op bestuurlijk, beleids- en uitvoeringsniveau uiteengezet. Deze vormen de basis voor de menukaart van de ondersteuning op maat.

Menukaart ondersteuning verbinding jeugdhulp en passend onderwijs	
Wat?	Preventie en toegang <ul style="list-style-type: none">▪ Samenwerken in (vroeg) signaleren en opvolgen van signalen▪ Verbinding jeugdhulp en school▪ Eigen Kracht in passend onderwijs Integraal arrangeren <ul style="list-style-type: none">▪ Onderwijs en herziening AWBZ: nieuwe organisatie van integraal aanbod voor leerlingen met een grote zorgvraag▪ Ontwikkelen van tijdelijke voorzieningen voor specifieke doelgroepen▪ Jeugd-GGZ in de transities▪ Dyslexiezorg▪ Thuiszitters Overgangen <ul style="list-style-type: none">▪ Samenwerking in signaleren gedurende de schoolloopbaan
Hoe?	Ambtelijke voorbereiding van het OOGO
Voorwaarden	OOGO en wat nu? Sturen op proces van gezamenlijke verdere vormgeving

5.7 **Ondersteuningsvragen per thema**

5.7.1 **Preventie en toegang**

Samenwerken in (vroeg) signaleren en opvolgen van signalen

Het is van belang om signalen van gezinnen en jeugdigen in een vroeg stadium te herkennen en er adequaat mee om te gaan. Eerder zien betekent immers vaak ook dat er sneller kan worden gehandeld en verergering van problemen kan worden voorkomen. Het is van groot belang dat signalen thuis, op school, in de omgeving bij elkaar komen en dat er in samenhang wordt gewerkt.

Vragen bij de voorbereiding:

- Hebben we integrale vroegsignalering vertaald naar gemeenschappelijke uitgangspunten voor onze aanpak?
- Hoe positioneren we onze partners, waaronder zorgaanbieders en kinderopvang en onderwijs op dit thema? Hoe kunnen we integrale vroegsignalering borgen in passend onderwijs en de gemeentelijke jeugdplannen?
- Wat betekent dit voor de inkoopafspraken?

Vragen bij de uitvoering:

- Worden signalen op kinderopvang, VVE, school en in de wijk bij elkaar gebracht? Worden signalen op school en in de wijk adequaat opgevolgd en in samenhang opgepakt?
- Hoe zorgen we voor voldoende competenties voor ouders en mede-opvoeders op dit gebied?
- Welke goede voorbeelden de organisatie van integrale vroeghulp zijn beschikbaar en wat kunnen we daarvan gebruiken voor onze situatie?

Verbinding jeugdhulp en school

Een goede aansluiting tussen jeugdhulp en onderwijs versterkt de pedagogische context in gezin, wijk en school. Het gaat met name om concrete verbindingen in de uitvoering tussen: 1. Wijkaanpak & school 2. Tussenvoorzieningen & jeugdhulp.

Vragen voor beleid en uitvoering:

- Hoe kan de wijkaanpak van gemeenten slim aansluiten op onderwijs?
- Hoe kunnen jeugdhulpmedewerkers effectief en functioneel aansluiten op scholen voor PO, VO, (V)SO en MBO?
- Hoe zorg je binnen de nieuwe kaders voor doorontwikkeling van de huidige onderwijszorgarrangementen?

Eigen kracht in passend onderwijs doen scholen samen met ouders en gemeenten

Om het passende onderwijs voor iedere leerling waar te kunnen maken, werkt de school aan het versterken van de eigen kracht van iedere leerling. Daarbij wordt intensief samengewerkt met ouders. Voor meerdere leerlingen geldt, dat ook de omgeving moet worden versterkt: zowel in school als thuis en in de wijk. Daarbij werken school en ouders intensief samen met jeugdhulp. Een integrale aanpak, waarbij alle kennis en kracht van thuis en school wordt benut en versterkt, is het meest effectief om alle jongeren gezond en veilig te laten meedoen aan de samenleving.

Vragen voor bestuur, beleid en uitvoering:

- Stellen de gemeenten, op basis van de gezamenlijke aanpak met onderwijs, de jeugdhulppartners in staat om de eigen kracht van iedere leerling en daarmee ook de kracht van de school te versterken en wat betekent dat voor inkoop?
- Werken schoolbesturen en gemeenten gezamenlijk aan het 'partnerschap van ouders' ?
- Hoe wordt de eigen kracht van iedere leerling en zijn omgeving versterkt door scholen in PO en VO, met ouders en jeugdhulp?

5.7.2 Integraal arrangeren

Onderwijs en herziening AWBZ: nieuwe organisatie van integraal aanbod voor leerlingen met een grote zorgvraag

Er zijn leerlingen in het onderwijs die om onderwijs te kunnen volgen, zorg nodig hebben. Denk aan verpleging, persoonlijke verzorging of begeleiding. Deze zorg wordt met passend onderwijs en met de nieuwe jeugdwet anders georganiseerd. Gemeenten en samenwerkingsverbanden zijn aan zet om voor deze nieuwe leerlingen de passende zorg te organiseren binnen het nieuwe stelsel:

Vragen voor bestuur, beleid en uitvoering:

- Hoe ziet het nieuwe landelijk en regionaal beleid eruit ? welke vraagstukken levert dat op voor de regio?
- Hoe is de situatie in onze regio? Om welke leerlingen gaat het, welke aantallen, op welke scholen zitten ze en wat is hun zorgvraag? Hoe wordt daar op dit moment een antwoord op gegeven?

- Op welke manier kunnen we binnen het nieuwe jeugd- en zorgstelsel de vragen van deze leerlingen beantwoorden?
- Hoe organiseren we de overgang en welke (tijdelijke) afspraken/financiering zijn nodig voor het realiseren van zorgcontinuïteit voor de 'zittende' leerlingen?
- Hoe organiseren we binnen het nieuwe stelsel de toegang tot zorg en de integrale arrangementen voor nieuwe leerlingen en kunnen we ook voor deze groep tot vernieuwende arrangementen onderwijs en zorg komen?

Ontwikkelen van tijdelijke voorzieningen voor specifieke doelgroepen

De gezamenlijke aanpak van onderwijs met ondersteuning van één of meer jeugdhulp-partners kan tijdelijk nodig zijn om het voor die leerling(en) passende onderwijs waar te maken. Een gezamenlijke aanpak is dan vereist om handelingsverlegenheid of zelfs thuiszitten te voorkomen. Voorbeelden hiervan in het PO en VO zijn time-outvoorzieningen, voorzieningen voor jonge risicokinderen i.s.m. MKD's en OPDC nieuwe stijl.

Vragen voor bestuur en beleid:

- Hebben we in de regio een gezamenlijk zicht op omvang en aard van onze specifieke doelgroepen?
- Welke tijdelijke voorzieningen hebben we nodig voor een passend en dekkend aanbod van onderwijs en jeugdhulp en hoe organiseren we de integrale toeleiding?
- Welke inzet is daarvoor nodig van de verschillende partijen en wat betekent dat voor inkoopafspraken?

Vragen voor beleid en uitvoering:

- Hoe bevorderen we de flexibiliteit in het aanbod van tijdelijke arrangementen van onderwijs en jeugdhulp?
- Hoe zorgen we ervoor dat onze expertise de reguliere voorzieningen versterkt, wat betekent dit voor werkprocessen?
- Hoe zorgen we ervoor dat er binnen de tijdelijke arrangementen ook maatwerk geleverd kan worden aan leerlingen van het (V)SO?

Jeugd-GGZ in de transities

Vragen bij de voorbereiding:

Jeugdigen met symptomen die duiden op een ernstige psychische stoornis komen in aanmerking voor de specialistische jeugd-ggz. Zij kunnen in Nederland terecht bij onder andere instellingen voor kinder- en jeugdpsychiatrie en bij jeugdafdelingen van ggz-instellingen. De behandeling van complexe psychische stoornissen of van een combinatie van psychische en lichamelijke problemen gebeurt onder meer door psychiaters, gz-psychologen en verpleegkundigen. Voor jeugdigen en gezinnen is het van belang dat jeugd-GGZ instellingen goed met elkaar samenwerken en dat de toegankelijkheid en kwaliteit van de zorg gewaarborgd blijft.

Vragen bij de voorbereiding:

- Welke preventieve expertise vanuit de huidige jeugd GGZ wordt ingezet om continuïteit in de schoolloopbaan van kinderen te bevorderen (KOP groepen, consultatie-advies)
- Welke behandelinzet van JGGZ draagt in onze regio bij aan het deelnemen aan onderwijs binnen Onderwijs Zorg Arrangementen (gekoppeld aan het Speciaal Onderwijs)
- Wat moeten wij er in de inkoop regelen om continuïteit van zorg te garanderen?

Vragen bij de uitvoering:

- Hoe stemmen we ondersteuning vanuit JGGZ zo goed mogelijk af op de ondersteuning op school en thuis?

Vormgeving van dyslexiezorg door samenwerkingsverbanden en gemeenten

Bij dyslexiezorg is de zorgketen tussen school en jeugdzorg essentieel. Scholen zijn aanzet om goed leesonderwijs aan te bieden. Als er ondanks extra aandacht toch een noodzaak is om zorg in te schakelen, dan is een goede samenwerking tussen ouders, scholen en zorgaanbieders noodzakelijk. In deze workshop gaan we in op de wijze waarop de dyslexiezorg nu is ingericht, wat nodig is voor continuïteit van zorg en hoe je de komende jaren de ondersteuning voor dyslexie kan doorontwikkelen.

Thuiszitters (daarbij ook de rol van leerplicht/RMC in passend onderwijs)

Verreweg de meeste kinderen doorlopen het onderwijs probleemloos. Er is echter een groep leerlingen voor wie de weg door onderwijsland hobbelig is en soms onbegaanbaar. Deze kinderen lopen een groter risico om buiten de boot te vallen, thuiszitter te worden. Nederland telt er dagelijks gemiddeld 850 van. Het aantal thuiszitters is een belangrijke graadmeter voor de mate van succes van passend onderwijs en maakt dan ook niet voor niets deel uit van het toetsingskader van de Inspectie van het Onderwijs.

Specifiek ondersteuningsaanbod

- Workshop 'Iedereen aan boord! Passend onderwijs zonder thuiszitters'
In deze workshop door Ingrado en Gedragswerk bepalen de deelnemers in de eerste plaats hoe het terugdringen van thuiszittende kinderen en jeugdigen past in de aan hen toevertrouwde opgaven in het sociaal domein. In de tweede plaats wordt geconcretiseerd hoe gemeente en onderwijs doelgericht kunnen samenwerken bij het realiseren van deze ambitie. In deze workshop staan praktijkvoorbeelden van thuiszittende kinderen of jeugdigen centraal.

5.7.3 Overgangen

Samenwerken in signaleren en opvolgen van signalen gedurende de hele schoolloopbaan

Een goed verlopende schoolloopbaan en een gezonde ontwikkeling, dat is de gemeenschappelijke doelstelling. Overstapmomenten, zoals wisseling van school of de overgang van school naar werk, kunnen een risico zijn voor jeugdigen die extra hulp of ondersteuning nodig hebben. Daarom is een goede voorbereiding op iedere overstap, continuïteit in zorg en een zorgvuldige uitwisseling van relevantie gegevens belangrijk.

Vragen bij de voorbereiding:

- Hoe zorgen we voor een goede afstemming en aansluiting tussen de hulp en ondersteuning voor gezinnen en de ondersteuning voor leerlingen/studenten in het po, v(s)o en mbo?
- Wat betekent dat voor inkoopafspraken?

Vragen bij de uitvoering:

- Hoe realiseren we de ambitie één kind, één gezin, één plan in de praktijk?
- Hoe sturen we met elkaar op effectieve werkprocessen waardoor ouders, jeugdigen en scholen zich ondersteund voelen?
- Hoe borgen en versterken we de rol en betrokkenheid van ouders en jeugdigen zelf?
- Hoe gaan we om met privacyvraagstukken?

5.7.4 Hoe?

Ambtelijke voorbereiding van het OOGO jeugd

Vragen bij de voorbereiding:

- Voor welke schaal en samenstelling moeten we kiezen voor het OOGO jeugd?
- Hoe kan de procedure en de geschillenregeling worden ingericht?

- Over welke vraagstukken moeten gemeenten afstemming hebben met SWV voor het beleidsplan jeugd kan worden vastgesteld door de gemeenteraad?

5.7.5 Voorwaarden

OOGO en wat nu? Sturen op proces van gezamenlijke verdere vormgeving

Het OOGO over het ondersteuningsplan Passend onderwijs is gevoerd. Later dit jaar volgt het OOGO Jeugd. OOGO is als verplichting in de wetten opgenomen, omdat gemeenten en onderwijs elkaar nodig hebben om de eigen doelen te kunnen realiseren. Daarom is het erg belangrijk, dat de sturing op het proces van een gezamenlijke verdere vormgeving plaatsvindt. Het is eveneens belangrijk dat is afgesproken hoe en wanneer de evaluatie is georganiseerd.

Vragen voor bestuur, beleid en uitvoering:

In de regio is/wordt een gezamenlijke werkagenda opgesteld op basis van het gevoerde OOGO en is de gezamenlijke verantwoordelijkheid en regie per onderdeel belegd.

- Zijn de gezamenlijke afspraken over de toegang gemaakt, inclusief inzet en beschikbaarheid van specialistische ondersteuning?
- Zijn de gezamenlijke afspraken gemaakt over het aanbod, de arrangementen van onderwijs en één of meerdere partners voor specifieke groepen en om (dreigende) uitval te voorkomen?
- Zijn er afspraken gemaakt over de inrichting, de uitvoering van de gezamenlijke aanpak van jeugdhulp en onderwijs en de monitoring ervan?

Bijlage 1: Ondersteunende documenten

De volgende ondersteunende documenten zijn via de online wegwijzer te downloaden:

Downloads Kerndocumenten

(in deze downloadbare versie van de wegwijzer reeds gebundeld)

- **Beschrijving wegwijzer OOGO jeugd**
Downloadbare versie van de hoofdlijnen van de wegwijzer OOGO jeugd.
- **Ondersteuning op maat verbinding jeugdhulp en passend onderwijs**
Beschrijving ondersteuningsmogelijkheden en menukaart van mogelijke ondersteuningsvraagstukken.
- **Checklist organisatie OOGO jeugd**
Checklist met de prioriteiten rondom het OOGO jeugd en de verbinding van jeugdhulp en passend onderwijs.
- **Toelichting modelprocedure OOGO en geschillencommissie**
Waarom OOGO jeugd en hoe werkt de geschillencommissie?
- **Toelichting organisatie van het OOGO**
Hoe om te gaan met niet-congruente jeugdhulpregio's en SWV.

Downloads Ondersteunende documenten

- **Schematische weergave verantwoordelijkheden gemeenten en schoolbesturen**
In dit schema zijn de verantwoordelijkheden van gemeenten en schoolbesturen in het kader van jeugdhulp en passend onderwijs weergegeven.
- **Matrix Doorgaande lijnen**
Een beschrijving van de overdrachtsmomenten, betrokken partijen en benodigde aanpak voor een effectieve overdracht van kennis en informatie en een efficiënte samenwerking.
- **Handreiking Dyslexie onder de Jeugdwet**
De handreiking Dyslexie onder de Jeugdwet bevat een beschrijving van kenmerken van dyslexie en de verantwoordelijkheden voor gemeenten, scholen en zorg aangaande dyslexiezorg.
- **Ondersteuning in het onderwijs**
Deze factsheet schetst hoe in het Nederlandse onderwijs ondersteuning is georganiseerd, van voor- en vroegschoolse educatie tot en met middelbaar beroepsonderwijs.
- **Ondersteuning voor leerlingen buiten het samenwerkingsverband passend onderwijs en/of de gemeenten**
Een schets van de beschikbare ondersteuning voor leerlingen met een visuele beperking, met een auditieve beperking, ernstig zieke leerlingen en/of leerlingen met epilepsie. Dit ondersteuningsaanbod wordt buiten het SWV en de gemeenten georganiseerd. In deze handreiking is te vinden hoe en waar deze ondersteuning te vinden is.
- **Kinderen en jongeren met een beperking – van AWBZ naar Jeugdwet**
Brochure over welke kinderen en jongeren straks een beroep kunnen doen op de Jeugdwet en welke soort ondersteuning en zorg ze daarbij kunnen vragen van de gemeente. Een wegwijzer met links naar verdiepende informatie.

Te verwachten documenten – in ontwikkeling

- **Informatie over privacy en gegevensuitwisseling**
Een toelichting op de bestaande handreikingen over de samenwerking met ouders over privacy en gegevensuitwisseling.
- **Jeugdhulp & School – oogst maatwerkproject**
Het maatwerk Jeugdhulp & School maakt gebruik van ondersteunende documenten die toegevoegd kunnen worden aan de wegwijzer.
- **Kennispraktijknetwerk onderwijs en justitiële keten**
Het kennispraktijknetwerk werkt aan de verbinding van de justitiële keten met onderwijs om een handreiking op te leveren om de werelden dichterbij elkaar te laten komen. In het netwerk zijn de betrokken partijen bij justitie en onderwijs vertegenwoordigd.
- **Onderwijs, ondersteuning en zorg – Handreiking Onderwijs-Zorgarrangementen**
Deze handreiking biedt pragmatische actiepunten voor de organisatie en bekostiging van (de samenwerking tussen) onderwijsondersteuning en zorg voor kinderen met een gecombineerde onderwijs-zorgvraag van jeugdigen in het speciaal onderwijs.